

Månedsoversigt over plantesygdomme.

308. — oktober 1949.

Der blev for oktober modtaget beretninger fra 71 medarbejdere, og der blev besvaret 395 forespørgsler.

SYGDOMME PÅ LANDBRUGSPLANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Natriumkloratskade konstateredes hos rug, der blev sået efter kartofler, som var sprøjtet med natriumklorat (S. Nørlund, Aulum), og hos hvede efter kartofler, der var sprøjtet med 1,7 % natriumkloratopløsning (H. Agergaard, Askov).

Spiringsfusariose synes ikke at have været af betydning. I flere beretninger skrives, at vintersæden spirede usædvanligt hurtigt, og i løbet af et par dage var spirerne over jorden; i en enkelt beretning skrives dog, at spiring skete sent på grund af tør og ubekvem jord (Fr. Nielsen, Haderslev).

BÆLGPLANTER.

Kløverens knoldebægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) synes hidtil at have været af meget lille betydning; omend der skrives om nogle sjældne og svage angreb, meldes der af ialt 35 beretninger om intet eller ubetydeligt angreb i 22 af disse.

Om bladpletsvampe hos lucerne skrives i 4 beretninger, at skive-svamp (*Pseudopeziza medicaginis*) var meget udbredt, sommetider i næsten alle lucernemarker, og ofte var angrebet stærkt (A. P. Aidt, Viborg; Niels Pedersen, Horsens; Fr. Nielsen, Haderslev; H. H. Holme Hansen, Saxkøbing og M. Greve, Roskilde). Fra Samsø skrives dog: »ret stærke angreb blev hist og her bemærket i første halvdel af måneden, men synes ikke at brede sig og kan næppe tillægges stor betydning« (P. Riis Vestergaard). Endvidere blev Rødkløverens sortskimmel (*Stemphylium sarciniforme*) konstateret på bladene hos 4 indsendte lucerneprøver.

BEDEROER.

Borbrist (hjerte- og tørforrådnelse) synes pletvis i markerne at have haft en ret stor udbredelse, men angrebene var som regel svage. Af ialt 38 beretninger skrives i 7 om ubetydelige angreb, i 18 om sjældne angreb og heraf i 11 om svage og i 7 om stærke angreb og endelig skrives i 13 om almindelige angreb, men blot i 3 af disse om stærke angreb. I adskillige beretninger skrives, at der sidst på sommeren iagttoges en del angreb, men planterne voksede fra dette i efterårsmånederne. Om angrebets styrke skrives fra Fjerritslevvegnen, at det er almindeligt at finde et par procent syge roer (R. Sørensen). I Sorøegnen konstateredes et meget stærkt angreb, hvor udbyttet skønnes at ville falde til $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{3}$ af normalt udbytte (Ib Trojaborg). Borax bruges tilsyneladende i stor udstrækning, men ikke altid almindeligt: »på en gård, hvor man plejer at give roemarken borax, er dette undladt i år, og bederoerne lider tydeligt af bormangel; reaktionstallet var 8,0« (Stanley Jørgensen, Høng). Fra Rødingegnen skrives, at stærke angreb i august i nogen grad blev helbredt ved udstrøning og udsprøjtning af 15 kg borax pr. ha så sent som 26. august. Merudbyttet blev i hkg pr. ha for udstrøning 28 rod og 24 top og for udsprøjtning 23 rod og 20 top (Georg Nissen). På Askov forsøgsstation blev iagttaget en meget gavnlig indflydelse på roernes vækst efter borax, der blev udbragt 5. august, medens borax udbragt 30. august tilsyneladende var uden videre virkning (H. Agergaard).

Violet rodfiltsvamp (*Helicobasidium purpureum*) blev iagttaget med stærke angreb hos roer fra vandlidende jorder (Niels Pedersen, Horsens) og konstateredes hos 3 indsendte prøver.

Pletskimmel (*Ramularia betae*) konstateredes på bladene af 3 indsendte prøver.

KÅLROER, KÅL O. A. KORSBLOMSTREDE.

Borbrist (marmorering) synes efter beretningerne ikke at have haft stor udbredelse, men der skrives dog i disse: »at marmorering findes tilsyneladende i stærkere grad end sædvanligt« (H. Agergaard, Askov), »bormangel er udpræget i en del kålroemark, især i marker hvor kalkindholdet er stort« (L. Hangaard Nielsen, Videbæk) og »på en enkelt lokalitet, hvor der var sået kålroer i den ene side af en bederoemark, var der lejlighed til at se stærk marmorering i kålroerne op mod et parti af bederoerne, hvor der var ødelæggende angreb af tørforrådnelse« (Engelhart Jensen, Mors). Det er tænkeligt, at omfanget af marmorering ikke altid er tilstrækkelig kendt, fordi dennes klareste symptomer ses bedst sent på efteråret, og efter at kålroerne er af marken; men det er vel værd at arbejde henimod en tidligere konstatering af denne sygdom og navnlig af hensyn til brug af syge roer så hurtigt som muligt.

Mosaiksyge hos kålroer blev iagttaget i flere egne, men angrebet var sjældent stærkt: »svage angreb« (Holger Pedersen, Haarby), »svage angreb var almindelige« (H. Wraae-Jensen, Skælskør), »i de fleste marker og med 5—10 % syge planter« (Stanley Jørgensen, Høng), »meget ud-

bredt og med stærke angreb« (N. M. Nielsen, Kalundborgegnen) og »ret almindelig og undertiden med ret stærke angreb« (M. Greve, Roskilde).

Kålbrok (*Plasmodiophora brassicae*) blev næppe så almindelig og stærk, som man måtte frygte efter beretningerne fra juli. Fra nogle egne skrives: »bliver efterhånden meget sjælden« (Fr. Nielsen, Haderslev) og »synes at spille en ringe rolle« (Georg Nissen, Rødding), medens der fra andre egne skrives: »så slem at kålroedyrkningen er i fare« (A. Mortensen, Gram), »meget ondartet i år« (N. A. Drewsen, Hokkerup) og »er desværre altfor almindelig« (Vald. Johnsen, Skærbæk). Fra Fjerritslev-egnen skrives følgende: »man kan finde angreb i de fleste kålroemarker, men skaden er ubetydelig. På en gård, som ligger meget afsides, har man haft kålroer i samme mark i 15 år i træk, uden at angreb har vist sig. Det skal bemærkes, at jorden er meget kalkrig« (R. Sørensen).

KARTOFLER.

Varmeskade synes hidtil at have været af ringe betydning.

Genvækst blev næppe af så stort omfang som i 1948, dog var den særdeles almindelig i nogle egne hos middeltidlige sorter (P. Trosborg, Brande); hos sorten Robusta var denne foreteelse yderst almindelig: »så godt som alle Robusta her på egnen har groet anden gang« (L. Hangaard Nielsen, Videbæk) og »særlig Robusta er groet igen, men det er til dels sket ved ansættelse af ny knolde, der omtrent har nået fuld udvikling, men der er dog også genvækstknuder på adskillige knolde« (Georg Nissen, Rødding).

Vådforrådnelse (bakteriose) har næppe endnu været af betydning under opbevaring. I et par beretninger nævnes dog, at kartofler, som er taget op i fugtigt vejr er vanskelige at holde fri for forrådnelse (P. Trosborg, Brande).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) blev yderst almindelig på knolde af sildige sorter, og angrebet var ofte meget stærkt. Af ialt 31 beretninger skrives blot i 2 om ubetydelige angreb, i andre 2 om sjældne og svage angreb, men i 27 om almindelige, og heraf i 12 om svage og i 15 om stærke angreb. Der skrives dog, at skurven ikke er nær så stærk i sildige som i middeltidlige sorter (Georg Nissen, Rødding; P. Mumm, Mols), og fra Tylstrup forsøgsstation skrives: »der er meget ringe angreb af skurv her på stationen; såvel de tidlige som de fleste af de sildige sorter var næsten fri for skurv. Skurvkarakteren ikke over 1 (op til 5 %)« (Sv. Svendsen). Om sorterne skrives: »i 2 marker med Ackersegen på ret stærkt kalket jord er der ikke skurv af betydning på denne sort, medens Up to date under samme forhold er helt overskurvet« (Engelhart Jensen, Mors).

Pulverskurv (*Spongospora subterranea*). I løbet af september og oktober blev undersøgt ialt 32 knoldprøver, og pulverskurv fandtes hos de 16 af disse.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Statens Plantetilsyn meddeler, at ny angreb af denne svamp i år indtil udgangen af oktober

blev konstateret i følgende 8 nye sogne: Junget (Viborg amt), Ringkøbing købstad (Ringkøbing amt), Hundslund (Aarhus amt), Sønder Stenderup (Vejle amt), Tislund (Haderslev amt), Jordløse (Svendborg amt), Skovby (Odense amt) og Hillerød købstad (Frederiksborg amt).

Natriumkloratskade med mørkfärvning af kartofflernes karstrenge blev iagttaget i Vejle vesteregn (Arne Anthonen, Give).

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PÅ HAVEBRUGSPANTER.

Besvarelse af 25 af de tilsendte skemaer har givet nedenstående resultat:

Sygdomme paa havebrugsplanter	Intet eller ubet.	Sjældne	Sjældne	Alm.	Alm.
		svage	stærke	svage	stærke
Æbleskurv.....	1	1	1	8	16
Pæreskurv.....	0	3	0	8	14
Negeræbler.....	6	1	0	10	5
Priksyge.....	5	3	2	11	5
Glasæbler.....	11	5	0	2	0
Kikkertæbler.....	14	2	0	1	0
»Sten« i pærer.....	7	5	2	4	1

FRUGTTREER OG FRUGTBUSKE.

Æbleskurv (*Fusicladium dendriticum*) synes at have bredt sig en del forskelligt i den sidste måned. Fra Gl. Roskilde amt hedder det, at skurven ikke har bredt sig videre i den sidste måned. Boiken, der er blevet sprøjtet sidste gang i august, har klaret sig meget fint (G. Mayntz-husen). I modsætning hertil skrives fra Aagaard, at på sorterne Belle de Boskoop, Golden Delicious og Boiken forekommer der megen senskurv, især Belle de Boskoop er blevet stærkt plettet i de sidste 3 uger (E. Randløv). Også fra andre steder i Jylland klages der over, at der er en del senskurv (A. Diemer), og fra Sydøstjylland skrives, at den ret fugtige og varme oktober har givet skurven gode udviklingsmuligheder; Boiken står som en flot nr. 1 på dette område, hvor de sene skurvsprøjtninger er forsømt (Arne Pallesen). På Blangstedgaard er der lidt senskurv, hvor der alene har været anvendt pudring (Arne Sørensen). Fra Holbæk amt skrives, at senskurven ikke er så slem, som man måtte vente (Henrik Nielsen). Fra Næstved-egnen hedder det, at enkelte steder har skurven bredt sig lige før plukningen, og angrebene fortsætter på lagrene (M. E. Elting). Fra Thisted og Ringkøbing amter meddeles, at skurven ikke har voldt særlige vanskeligheder der på egnen i år (J. Bertelsen). I Mariibo

amt fandtes ikke senskurv i større udstrækning før plukningen, men det varme vejr i oktober har bevirket, at skurven har bredt sig en del i kasserne (Sander Nielsen).

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*) karakteriseres i Gl. Roskilde amt som så slem, som den sjældent har været (G. Mayntzhusen), ellers forholder pæreskurven sig stort set som æbleskurven, dog er der endnu mere ødelæggende angreb på de modtagelige sorter, hvor de ikke er blevet sprøjtet tilnærmelsesvis nok. Der kan de være så revnede og indtørrede, at de er helt ubrugelige. Fra Maribo amt klages over, at pæreskurven bredte sig en del kort før plukningen, særlig på Bonne Louise (Sander Nielsen).

Gul monilia (*Monilia fructigena*) optræder nu mest i form af »negeræbler« i frugtkasserne og er ret almindelig. Særlig fra Maribo amt klages der over, at der ca. 14 dage efter plukningen kan findes op til 10 »negeræbler« i kasserne, især i sorterne Cox's Orange og Høve (Sander Nielsen). Fra Sydøstjylland skrives, at »negeræbler« er ret almindelige i så at sige alle sorter. Måske huser de kasser, som har stået ude i fri luft, den højeste procent angrebne frugter (Arne Pallesen). Fra Næstved skrives, at »negeræbler« ikke er så ondartede, som man havde ventet, at de skulle blive (M. E. Elting).

Bakteriekræft (*Pseudomonas mors-prunorum*) har været ret alvorlig i en treårig blommeplantning ved Kolding, hvor det har været nødvendigt at rydde fire træer af sorten Victoria (E. Lind).

Priksyge i æbler er tilsyneladende meget almindelig, men i mange tilfælde ikke særlig alvorlig — se skemaet. Følgende sorter angives som dem, der særlig hyppigt er angrebet: Først og fremmest Cox's Orange, endvidere Bramley, Laxtons superb, Graasten, James Grieve, Coulon, Høve, Belle de Boskoop og Bodil Neergaard. Når Cox's Orange særlig fremhæves som angrebet af priksyge, skyldes det vel nok denne sorts store udbredelse. Det skal næppe forstås således, at den procentisk er den mest angrebne. Fra Næstved skrives det bemærkelsesværdige, at der ikke som tidligere synes at være megen forskel på frugter fra ældre og yngre træer (M. E. Elting). Fra Maribo amt skrives, at priksygen varierer stærkt fra sted til sted. Fra flere sider hedder det som så ofte tidligere, at det er på store frugter på unge træer, at priksygen er hyppigst.

Glasæbler er set rundt omkring, f. eks. har der på havebrugsudstillingen i Aalborg været mange forespørgsler om den (A. S. Lundstein). Som helhed synes den dog slet ingen rolle at spille.

Kikkertæbler er sjældne, i de fleste tilfælde er det Belle de Boskoop-æbler der viser dette fænomen, men fra Gl. Roskilde amt, hvor kikkertæbler er sjældne, skrives det, at det er i Høve, man hyppigst ser kikkertæbler (G. Mayntzhusen).

»Sten« i pærer har ikke gjort sig særlig bemærket. Fra Frederiksborg amt skrives, at »sten« er set nogle få steder, hvor de har haft dem »altid« (W. Norrie). Fra Gl. Roskilde amt skrives, at gamle forsømte pæretræer ofte giver uspiselige pærer, men ved kraftig tilbageskæring

og gødningstilførsel er der reddet mange frugter (G. Mayntzhusen). Ved Næstved er indtil 50 % af frugterne på Grev Moltke stenfyldte (M. E. Elting). På Blangstedgaard har der været svage stendannelser i Comice (Arne Sørensen). I Thisted og Ringkøbing amter har der været foretaget en rundspørge hos haveejere, der har svaret, at der er mindre »sten« i pærer end i tidligere år, — Grev Moltke er så at sige fri (J. Berthelsen).

Furede grene er nu med sikkerhed konstateret i følgende æblesorter: Graasten, Signe Tillisch, Ildrød Pigeon, Dronning Louise, Bodil Neergaard og Filippa.

Det er dog stadig i langt overvejende grad Graasten, som angribes.

SYGDOMME PÅ KØKKENURTER.

Skivesvamp (*Colletotrichum oligochaetum*) har optrådt så ondartet ved Glostrup, at alle agurkplanterne i en blok på 3 huse var angrebet (P. Neergaard).

SYGDOMME PÅ PRYDPLANTER.

Tørforrådnelse (*Sclerotinia gladioli*) er fundet på Freesia, der fik gule blade eller visnede helt.

På planter fra døde pletter i græsplæner er der i et tilfælde fundet trådkølle (*Typhula gramineum*), i et par andre tilfælde en ikke nærmere bestemt *Pythiace*.

Bladbakteriose (*Xanthomonas begoniae*) er fundet på julebegonia.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PÅ LANDBRUGSPANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Gåsebillelarver (*Phyllopertha horticola*). Fra Vis herred (N. A. Drewsen), Rødding (Georg Nissen) og Frederikshavn (G. Foldager) meldes om betydelige angreb i rugen. Også fra Hørby skrives om angreb (J. Lindegaard).

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Fra Haarby skrives om et par svage angreb i vintersæd (H. Pedersen). Fra Herning skrives: »Der er konstateret et enkelt stærkt angreb. Hvor man havde lagt rivelsen i strænge, er rugen helt væk. Der var stort kornspild og gengroning fra rivelsen« (C. J. Henriksen). Fra Hads herred skrives, at mindre angreb er almindelige (J. P. Skou).

KÁLROER, KÁL O. A. KORSBLOMSTREDE.

Kålfluellarver (*Chorthophila spp.*). Fra Jylland foreligger der 6 indberetninger om stærke angreb i de store roer. Det drejer sig sikkert her om arten *Ch. floralis*. 7 beretninger melder om svage eller ubetydelige angreb. Fra Vis herred skrives: »I mange kálroemarkers er mineringen i den nederste del af roerne meget ondartet« (N. A. Drewsen). Fra Herning: »Et enkelt meget stærkt angreb. Ca. $\frac{1}{4}$ af avlen ødelagt« (C. J. Henriksen).

Fra Viborg: »På enkelte steder (Fjends herred) stærke angreb på let jord« (A. P. Aidt). Fra Agerskov: »Enkelte marker er angrebet i svær grad« (Chr. Høst). Fra Lemvig: »I et par marker er bemærket meget stærke angreb. Roernes nederste del var fuldkommen gennemmineret og i begyndende forrådnelse« (P. Dalgaard Frandsen). Fra Tylstrup: »Kålfluens larver har været ret ondartede. Særlig synes roerne nær hegn at være stærkt angrebet« (Sv. Svendsen). På Øerne er der ikke fundet stærke angreb.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). Der foreligger 9 meddelelser om svage og 9 om stærke angreb i kålroerne. Værst synes angrebene at have været i Sønderjylland. Fra Roskilde skrives: »Der findes angreb næsten overalt« (M. Greve). Fra Skælskør: »Stærke og ondartede angreb blev efterhånden almindelige i alle marker« (H. Wraae-Jensen). Fra Lolland-Falster: »Almindelige i næsten alle kålroemarkers« (H. H. Holme Hansen). Fra Vis herred: »Der er i år så stærke angreb, at de bevirker en betydelig udbyttenedgang og dårlig holdbarhed« (N. A. Drewsen). Fra Gram: »Svære angreb. Det ses nu, at mange roer er rådne i hjertet« (A. Mortensen). Fra Skærbæk: »Denne sygdom er meget almindelig. Mange marker giver for lidt udbytte af rod og næsten intet i top« (V. Johnsen). Fra Haderslev: »Der er ret megen halsråd fremkaldt af krusesygegalmyggen« (Fr. Nielsen). Fra Rødding: »Angreb i så godt som alle kålroemarkers. Halsråd og total forrådnelse er vidt fremskreden. Holdbarheden er stærkt nedsat« (Georg Nissen). Fra Horsens: »Eftervirkningen af tidligere angreb i form af bakteriose er meget almindelig og ødelæggende« (Niels Pedersen).

KARTOFLER.

»Åleskurv« (*Ditylenchus destructor*) se side 117.

SKADEDYR PÅ HAVEBRUGSPANTER.

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Blodlusen (*Eriosoma lanigerum*). Et meget stort og kraftigt angreb er rapporteret fra Møn (H. J. Rasmussen).

Syrehvepsen (*Ametastegia glabrata*). Der er indløbet talrige klager over dette skadedyrs angreb på æblerne. Fra Silkeborgegnens skrives således: »Den ret udbredte skik at lade ukrudtet danne dækafgrøde i efterårs månederne synes desværre at give syrehvepsen betingelser for at blive et skadedyr, der må regnes med« (A. Pallesen). Man har bemærket, at det er farligt at lade kasser med plukkede æbler stå ude på steder, hvor larvens naturlige værtplanter (pileurt, syre m. m.) findes!

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Som nævnt tidligere bedømmes skaden ret forskelligt, men mange steder har æblevikleren anrettet alvorlig skade i år.

Knopviklerlarver (*Tortricidae*). Knopviklerlarvernes overfladegnav på æblerne har i år været usædvanlig ondartet. Larverne, der ofte fortsætter deres gnav, efter at frugten er kommet i hus, kan nå fuld stør-

relse i efterårets løb og endogså forpuppe sig. Af pupper, der var taget ind i laboratoriet, klækkedes i månedens løb arterne *Cacoecia podana* og *Pandemis ribeana*.

Fra Holbæk skrives: »Særdeles alvorlige angreb de fleste steder« (Henrik Nielsen). Fra Præstø: »Meget udbredt også i erhvervsplantagerne. Særlig sorten Pederstrup har været stærkt angrebet« (H. J. Rasmussen). Fra Næstved: »Meget udbredt. Særlig tog angrebene til sidst i september og først i oktober. Det synes, som om dette skadedyr har forkærlighed for espaliertræernes frugter« (M. E. Elting). Fra Maribo: »Ved sorteringsarbejdet viser det sig, at den skade, der er forvoldt ved knopviklerlarvernes gnav på frugterne, mange steder er lige så eller mere kvalitetsforringende end skurvangreb« (Th. Andersen). Fra Trappergården: »Efter plukningen viser det sig, at larven har forårsaget ret store skader. Der er ikke tidligere konstateret så stor udbredelse her i plantagen som i år« (E. Lind). Fra Sydøstjylland: »Det bliver nødvendigt ad åre at have et vågent øje med dette skadedyrs arbejde sent på sommeren. Da knopviklerne særlig ynder at angribe det parti, hvor to æbler rører hinanden, vilde en gennemført frugtudynding sikkert gøre underværker i en retning mere, end man ellers har regnet med« (A. Pallesen). Fra Ringkøbing amt m. m.: »Fra alle dele og distrikter kommer der forespørgsler angående gnav på frugterne. Det nævnes fra en plantage, at frugten blev stærkt begnavet efter at den var kommet på lager« (J. Bertelsen).

Frugtræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Miderne har ofte bredt sig stærkt i den sidste tid, og vinteræg er lagt i stort antal. Fra Roskilde skrives: »Angrebet minder meget om angrebet i 1947. Da skinnede næsten alle æbletræerne også rødt« (G. Mayntzhusen). Fra Maribo: »Et kraftigt angreb satte ind kort før frugtplukningen. Nogen væsentlig skade er der dog ikke tale om, men der findes i massevis af vinteræg så godt som alle steder« (Sander Nielsen). Fra Blangstedgaard: »I oktober ingen særlig aktivitet, men der synes at være ret mange vinteræg i år« (A. Sørensen). Fra Jylland: »Der er temmelig mange æg, men ellers ikke nogen særlig skade på frugtræerne« (A. Diemer).

PRYDPLANTER.

Mider (*Tarsonemus latus*). Der er indløbet forespørgsler angående angreb af denne mide på kongevin, russervin, Fatshedera og Begonia.

DIVERSE SKADEDYR.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Fra Roskilde skrives, at det er gået ud over jordbærplanter i nærheden af skovene (G. Mayntzhusen). Fra Sorø meldes om betydelig skade i en enkelt kartoffelmark (Ib Trojaborg).

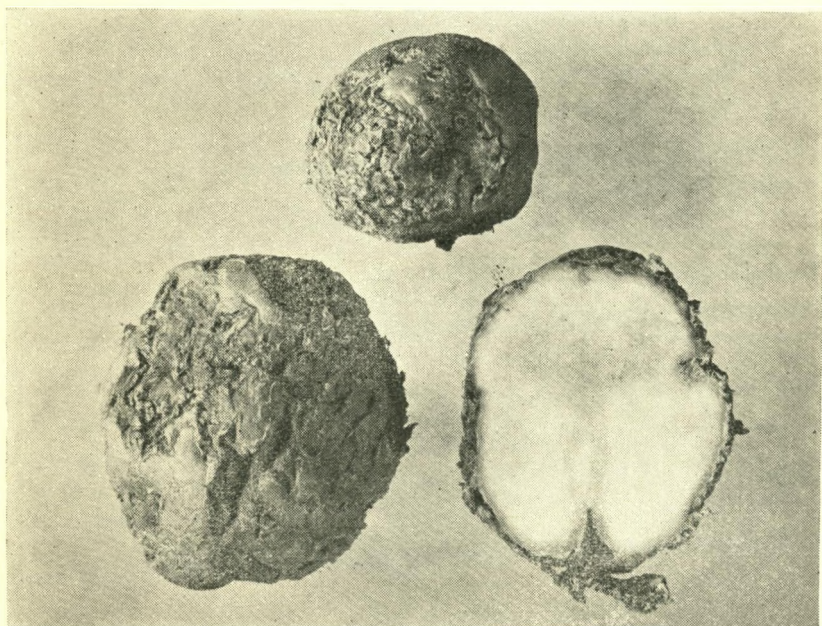
Sc. Hans-oldenborrens larve (*Rhizotrogus solstitialis*). Fra Næstved skrives, at larverne er slemme ved græsplæner og en del sommerblomster. Det er adskillige steder umuligt at holde plænerne tætte grundet

på angreb af dette skadedyr (M. E. Elting). Også nogle steder i Nordsjælland har larverne gjort sig bemærket i plænerne, samt på en sportsplads.

Mosegrisen (*Arvicola amphibius*). Fra Roskilde skrives, at mosegrisene er sådan på færde på et lavt areal i Osted Hestehave, at dyrkning vil være umulig, hvis skadedyrene ikke kan bekæmpes. Ejeren mener, at storkenes forsvinden er årsag til miseren (M. Greve).

PROSPER BOVIEN.

»ÅLESKURV« PÅ KARTOFLER FORÅRSAGET AF
DITYLENCHUS DESTRUCTOR THORNE.

Kartofler med »åleskurv« forårsaget af *Ditylenchus destructor*.

Fra Konsulent I. P. Hansen, Bramminge, modtog oplysningsafdelingen d. 21/10 en prøve kartofler med skurv lignende symptomer. Huden var stærkt rynket og delvis revnet med indfaldne partier. Fra overfladen bredte der sig en forrådnelse ind i kødet. Det meddeltes, at ca. 50 % af knoldene i det pågældende parti var angrebet. Afdelingsbestyrer Chr. Stapel påviste tilstedeværelsen af nematoder i knoldene, som derefter blev gjort til genstand for nærmere undersøgelse på den zoologiske afdeling. Nematoderne fandtes i meget stort antal i zonen mellem de nekrotiske og de sunde partier, og det viste sig at dreje sig om arten *Ditylenchus de-*

structor. Denne art, der kun ved en meget nøje mikroskopisk undersøgelse kan skelnes fra *D. (Tylenchus) dipsaci* (»stængelålen«), blev i 1945 beskrevet af den amerikanske nematolog G. Thorne. Angrebet fandtes i staten Idaho i 1943, men blev tilskrevet arten *D. dipsaci*, indtil Thorne viste, at det drejede sig om en selvstændig art, som nu i staterne har fået navnet »The Potato Rot Nematode«. Allerede i 1888 beskrev Kühn sygdommen »Wurmfäule« og påviste, at årsagen dertil var angreb af nematoder, som han mente var arten *Ditylenchus dipsaci*. Angrebet, der er velkendt i Tyskland, kaldes oftest for »Älchenkrätze«. Samme år beskrev hollænderen Ritzema Bos lignende symptomer, men fandt at ålen også angreb de overjordiske dele af planten og bevirkede, at disse blev misdannet. Angreb på knoldene alene behandles indgående af Goodey i 1923, og i et vigtigt arbejde fra 1927 beskæftiger Quanjers sig med angreb såvel på knoldene som på toppen. Angreb af denne type synes kun at være kendt fra Tyskland og Holland, og skyldes sikkert *D. dipsaci*, medens *D. destructor* udelukkende angriber knoldene. Ifølge meddelelser fra U.S.A. er *D. destructor* iøvrigt fundet i kartofler, der stammede fra Sverige, og blev undersøgt af karantænemyndighederne.

I kartofler, der stammede fra 19 forskellige lande, og blandt disse også Danmark, har samme myndigheder fundet angreb af nematoder, men da dette er sket før 1945, kan det ikke siges, hvilken art, det drejede sig om.

Ved enkelte lejligheder er der her i landet fundet ål i skurvlignende partier på kartofler, og vi har ganske naturligt regnet med, at det var *D. dipsaci*, vi havde for os. Først i år har vi imidlertid været stillet overfor et angreb af format og været i stand til at bestemme dets årsag med sikkerhed.

Da der kan være tale om at forveksle angrebet med andre sygdomssymptomer (skurv, kartoffelskimmel), bør man i tvivlstilfælde indsende kartofler til nærmere undersøgelse. I Holland har det vist sig, at angrebet er langt mere udbredt end tidligere antaget.

PROSPER BOVIEN.

ERFARINGER MED NYERE INSECTICIDER.

I forbindelse med afprøvningen af plantebeskyttelsesmidler er foretaget nogle undersøgelser af mere almen karakter.

I forsøg med sammenligning mellem ældre og nyere skadedyrsmidler er disse anvendt sommeren igennem til æble samtidig med de sædvanlige skurvsprøjtninger. Det har herved vist sig, at man visse steder har fået stærkt angreb af spindemider også efter midler, som i kortvarige forsøg har været effektive mod miderne. I et enkelt forsøg er miderne efter sidste sprøjtning (17. august) opformerede således, at angrebet ved optælling 8. oktober var stærkere i alle sprøjtede parceller end på noget tidspunkt i ubehandlet. Angrebet var stærkest efter et DDT-middel og derefter (i aftagende rækkefølge): to fosforester-præparater, en derris-emulsion og nikotin.

Disse resultater kan formentlig forklares ved de pågældende midlers virkning overfor midernes naturlige fjender. Der har ikke været lejlighed til at undersøge bestanden af disse sidste.

Mod æblebladloppe (*Psylla mali*) er sprøjtet 22/4 på stadiet tæt klynge. Ved bedømmelsen 5/5 konstateredes tilfredsstillende virkning af nikotin 0.1 %, Bladan E 605 (70 %) 0.02 % og Midol Tio 1 %, medens der næppe var virkning af en DDT-emulsion og en derris-emulsion.

I samme forsøg er bedømt virkningen af de samme midler mod æbletæge (*Plesiocoris rugicollis*) efter sprøjtninger 22/4, 5/5, 7/6 og 15/6. Tægerne har næppe været klækkede ved 1. sprøjtning, således at virkningen formentlig i hovedsagen skyldes 2. og 3. sprøjtning. Antallet af tægesugede skud var ved optælling 29/6 følgende:

Nikotin 0.1 %	11.2 %
Bladan E 605 (70 %) 0.02 %...	2.3 %
Derris-emulsion	4.0 %
DDT-emulsion	0.8 %
Midol Tio 1 %	0.4 %
Ubehandlet	22.3 %

I to forsøg er prøvet vanding af gulerødder mod gulerodsflue (*Psila rosae*). Der er vandet 1. gang umiddelbart efter, at planterne har skiftet blade og 2. gang 14 dage senere. Vædskeforbruget har været i 1. forsøg 10 liter pr. 40 m, i 2. forsøg 10 liter pr. 25 m række. Resultaterne var følgende:

	% angrebne rødder	
	1. forsøg	2. forsøg
Ubehandlet	57.8	12.2
Vinterkarbolineum	49.3	9.4
Bladan E 605 (70 %) 0.01 %	4.6	0.9
Midol A 1 %	4.2	
Midol B 1 %		0.5

På Lolland er udført forsøg med sprøjtning mod larver af guldhale (*Euproctis chysorrhoea*). Der sprøjtedes 1/5, da larverne nylig var begyndt at forlade rederne, inden der endnu var stærkt gnav. Der benyttedes:

Bladan E 605 (70 %)	0.015— 0.03 %
Midol Tio	0.5 — 1 %
Blyarsenat	0.2 — 0.4 %
Gerasol (25 % DDT)	0.2 — 0.4 %
Midol	1 — 2 %

Når undtages blyarsenat, var alle midler selv i mindste styrke i stand til at dræbe 90—95 % af larverne i løbet af et par dage. Efter blyarsenat døde larverne kun langsomt, men ophørte dog meget hurtigt at æde.

Såvel i sidstnævnte forsøg som ved et par andre lejligheder er konstateret god virkning af Bladan E 605 og visse parathion-midler mod

knopviklerlarver (*Olethreutes*, *Tmetocera*) ved sprøjtning omkring det tidspunkt, som svarer til stadiet tæt klynge på æble.

Til bekæmpelse af hasselmider (*Eriophyes avellanae*) er prøvet rygning med metylbromid og sprøjtning med Bladan E 605. Behandlingen med metylbromid blev foretaget 23/11—3/12 på 1-årige, stærkt angrebne planter. Der benyttes 10 gram metylbromid til 0.6 m² ved 23° C, og der blev behandlet i 3 og 6 timer. Planterne blev udplantet umiddelbart efter behandlingen. Forsøgsleddene med Bladan udplantedes samtidig og sprøjtedes 28/2. Ved undersøgelsen 21/4 fandtes ingen levende mider og ingen æg efter metylbromid (hverken efter 3 eller 6 timer), mens der fandtes mange levende mider og æg i de sprøjtede og ubehandlede planter. Forsøgene fortsættes både med hassel og solbær.

LARS HAMMARLUND.

EXPERIENCES CONCERNING CERTAIN INSECTICIDES.

In trials where apple trees have been treated during the growing season with different insecticides, severe attacks of red spider have been recorded about 6 weeks after the latest treatment in each of the sprayed plots. The attacks were decreasing in the following order of treatments: DDT-emulsion, two thiophosphate-preparations, a rotenone-emulsion, and nicotine.

In similar trials against apple bugs (*Plesiocoris rugicollis*) and apple sucker (*Psylla mali*) the results were as follows: Bladan E 605 and Midol Tio (containing BHC, parathion and azobenzene) were effective against either pest, DDT-emulsion and rotenone-emulsion only against the bugs.

Against carrot fly (*Psila rosae*) we have observed a satisfactory effect after watering with Bladan E 605, Midol A and Midol B (emulsions of BHC and BHC + azobenzene, respectively).

Against larvae of *Euproctis chrysorrhoea* the following insecticides have been effective: lead arsenate, Gesarol, Bladan E 605, Midol Tio and Midol (BHC-emulsion).

The nut gall mite (*Eriophyes avellanae*) have been controlled by fumigation with methyl bromide.